

**НАУКОВА РОБОТА на
ФАКУЛЬТЕТІ ІСТОРІЇ ТА ФІЛОСОФІЇ
у 2021 році**

У 2021 році наукові дослідження на кафедрах здійснюються за 8 науково-дослідними темами, у тому числі 8 без цільового фінансування:

1. **Український Південь: історія, тексти, історична пам'ять** – № 161 Науковий керівник – д.і.н., проф. Хмарський В. М.
2. **Процеси модернізації в Наддніпрянській Україні: соціально-економічні трансформації, традиції європейської інтеграції, інтелектуальна рефлексія** – № 163 (01.09.2016 – 31.12.2021). Науковий керівник – д.і.н., проф. Бачинська О.А.
3. **Реконструкція культурно-історичних процесів у палеогеографічному просторі Північно-Західного Причорномор'я (25 тис. р. до н.е. – IV ст. н.е.)** – № 171 (2017-2021 рр.). Науковий керівник – д.і.н., проф. Сминтина О.В.
4. **Етнокультурні процеси в українському східно-романському Порубіжжі** – № 207 (2019-2023 рр.). Науковий керівник – д.і.н., проф. Кушнір В.Г.
5. **Полікультурність населення Одещини в історико-антропологічній ретроспективі** – № 193 (2019-2023 рр.). Науковий керівник – д.і.н., проф. Прігарін О.А.
6. **Європейська політична традиція: теорія та практики (Vст. до н.е. – XVII ст.)** – № 180 (№ держреєстрації – 0118U006477). Науковий керівник – к.і.н., доц. Немченко І.В.
7. **Еволюція та революція у новий та новітній часи** – № 173. Науковий керівник – д.і.н., проф. Дьомін О.Б.
8. **Дослідження процесів інтеграції й диференціації в сучасному науковому та філософському знанні** – № 165, термін виконання - з 01.01.2017 по 31.12.2021 р. (номер державної реєстрації НДР: 0117U004073. Тема виконується спільно співробітниками кафедри філософії та кафедри культурології. Науковий керівник теми – завідувачка кафедри філософії філософського факультету, проф. Голубович І.В.

На факультеті функціонують дві спеціалізовані вчені ради:

1. Спеціалізована вчена рада Д 41.051.08, якій наказами МОН України від 11 липня 2019 р. № 975 та від 22 вересня 2021 р. № 1012 надано право на період до 31 грудня 2021 р. проводити захисти дисертацій за спеціальностями: 07.00.01 – історія України та 07.00.02 – *всесвітня історія*.

Протягом 2021 р. проведено п'ять засідань спецради, на яких захищено одну докторську дисертацію (спеціальність 07.00.01 – історія України) та чотири кандидатських дисертації (одна – за спеціальністю 07.00.01 – історія України, три – за спеціальністю 07.00.02 – *всесвітня історія*).

Протягом двох попередніх років проведено захисти двох докторських дисертацій (одна – за спеціальністю 07.00.01 – історія України, одна – за спеціальністю 07.00.02 – *всесвітня історія*).

Прийнятих до захисту докторських та кандидатських дисертацій немає.

11 викладачів факультету є членами голова спеціалізованої вченої ради Д 41.051.08 для захисту докторських (кандидатських) дисертацій за спеціальностями 07.00.01 – історія України та 07.00.02 – *всесвітня історія* в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова (Сминтина О.В. – голова; Кушнір В.Г. – заступник голови; Петрова Н.О. – вчений секретар; Бачинська О. А., Вінцовський Т. С., Гончарук Т.Г., Діанова Н. М., Хмарський В. М. Барвінська П.І., Гребцова І.С., Дьомін О.Б. – члени ради).

Діяльність Спеціалізованої вченої ради Д 41.051.08.

Всього у 2019-2021 рр. захищено 5 кандидатських та 3 докторських дисертації. В тому числі по роках та спеціальностях:

2019 – 1 к.і.н. (07.00.02)

2020 - 2 д.і.н. (07.00.01, 07.00.02)

2021 – 1 д.і.н. (07.00.01) + 4 к.і.н. (1 - 07.00.01, 3 – 07.00.02)

Спеціальність 07.00.01 – історія України

Докторські дисертації:

№	Автор	Назва дисертації	Рік захисту
1.	Шишко О.Г.	Політичний терор воєнно-політичних режимів у Херсонській та Одеській губерніях (січень 1918 р. - березень 1922 р.)	2020
2.	Кіндрачук Н.М.	Соціально-культурні процеси в українському етнічному середовищі УРСР (60-70-і рр. ХХ ст.): динаміка, тенденції, наслідки.	2021

Кандидатські дисертації:

№	Автор	Назва дисертації	Рік захисту
1.	Сердюк Ж.М.	Становлення жіночої середньої освіти в Одесі (на прикладі Маріїнської жіночої гімназії 1869-1920 рр.)	2021

Спеціальність 07.00.02 – всесвітня історія

Докторські дисертації:

№	Автор	Назва дисертації	Рік захисту
3.	Кіосак Д.В.	«Соціально-економічна організація обробки кременю у суспільствах ранніх землеробів Карпато-Дунайського регіону (VI-IV тис. до н.е.)».	2020

Кандидатські дисертації:

№	Автор	Назва дисертації	Рік захисту
4.	Янов Д.М.	Обіг монет Османської імперії у Карпато-Дністровському регіоні (1381 – 1691 рр.)	2019
5.	Волканов С.І.	Стратеги у політичному житті Афін V ст. до н.е.	2021
6.	Чепіженко В.В.	Річард II Плантагенет : політичні практики та концепція правління	2021
7.	Лісунець Л.І.	Є.К.Воронцова: благодійна та культурно-просвітницька діяльність	2021

2. Спеціалізована вчена рада Д 41.051.09, якій наказами МОН України дано право на період до 31 грудня 2021 р. проводити захисти дисертацій за спеціальностями: 09.00.02 — діалектика і методологія пізнання та 09.00.03 — соціальна філософія та філософія історії.

5 викладачів факультету є членами голови спеціалізованої вченої ради Д 41.051.09 для захисту дисертацій на здобуття ступеня доктора наук за спеціальностями 09.00.02 – діалектика та методологія пізнання, 09.00.03 – соціальна філософія та філософія історії в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова (Голубович І.В. – голова вченої ради; Старовойтова І.І. – вчений секретар; Довгополова О.А., Соболевська О.К., Шевцов С.П. – члени ради).

Діяльність Спеціалізованої вченої ради Д 41.051.09.

Всього у 2019-2021 рр. захищено 3 кандидатських дисертацій. В тому числі по роках та спеціальностях:

2019 – 3 к.ф.н. (09.00.02)

2020 – захисти не проводились

2021 – захисти не проводились

Спеціальність 09.00.02 – діалектика і методологія пізнання

Кандидатські дисертації:

№	Автор	Назва дисертації	Рік захисту
1.	Сапега В..	Стратегії інтерпретації сучасного мистецтва	2019
2.	Куценко В.Ю.	Аскетика як предмет філософського осмислення (методологічний аналіз)	2019
3.	Шохов О.С.	Стратегії дослідження комунікації: парадигмальний аспект	2019

Участь у разових спеціалізованих вчених рада по захисту дисертацій викладачів:

Луговий О. М. – 3

- РСВР ДФ 26.001.157 для захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 032 «Історія та археологія» у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.

- РСВР ДФ 41.051.004 для захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 032 «Історія та археологія» у Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова.

- РСВР ДФ 41.051.021 для захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 032 «Історія та археологія» у Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова.

Сминтина О.В. – 2

- голова разової спеціалізованої вченої ради ДФ 41.051.005 з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації Долгочуба Валентина Андрійовича на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 032 Історія та археологія;

- голова разової спеціалізованої вченої ради ДФ 41.051.026 з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації Лобанової Марії Андріївни на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 032 Історія та археологія.

Петрова Н.О. – 1

- особа, відповідальна за діяльність разових спецрад на факультеті (спеціальність 032 Історія та археологія);

- рецензент та член разової спеціалізованої вченої ради ДФ 41.051.026 з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації Лобанової Марії Андріївни на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 032 Історія та археологія.

Прігарін О.А. – 2

- голова разової спеціалізованої вченої ради ДФ 41.051.020 з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації Амеліної Оксани Сергіївни на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 032 Історія та археологія;

- рецензент та член разової спеціалізованої вченої ради ДФ 41.051.026 з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації Лобанової Марії Андріївни на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 032 Історія та археологія.

Кіосак Д.В. – 1

- рецензент та член разової спеціалізованої вченої ради ДФ 41.051.005 з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації Долгочуба Валентина Андрійовича на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 032 Історія та археологія.

Діанова Н.М. – 2

- рецензент та член Разової спеціалізованої вченої ради ДФ 41.051.020 з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації Амеліної Оксани Сергіївни на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 032 Історія та археологія.

- рецензент та член Разової спеціалізованої вченої ради ДФ 41.051.021. з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації Юраша Є. О. “Одеський комітет Піклувального товариства про в’язниці: формування, склад, діяльність”. на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 032 Історія та археологія.

Полторак В. М. – 1

- рецензент та член Разової спеціалізованої вченої ради ДФ 41.051.020 з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації Амеліної Оксани Сергіївни на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 032 Історія та археологія

Голубович І. В. – 1

- Голова разової спеціалізованої Вченої ради по захисту дисертації ДФ 41.051.004, створеної Наказом МОН України від 04.12.2020 р. №1502, з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації Водька Владислава Ігоровича на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 032 – Історія та археологія. Тема дисертації: «Ідейно-політична боротьба в церкві Римської Сирії 30-40-х рр. V ст.» дисертаційного дослідження Водька Владислава Ігоровича на тему: «Ідейно-політична боротьба в Церкві Римської Сирії 30 – 40-х рр. V ст.», на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 32. Історія та археологія.

Шевцов С. П. – 1

- рецензент та член разової спеціалізованої Вченої ради по захисту дисертації ДФ 41.051.004, створеної Наказом МОН України від 04.12.2020 р. №1502, з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації Водька Владислава Ігоровича на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 032 – Історія та археологія. Тема дисертації: «Ідейно-політична боротьба в церкві Римської Сирії 30-40-х рр. V ст.» дисертаційного дослідження Водька Владислава Ігоровича на тему: «Ідейно-політична боротьба в Церкві Римської Сирії 30 – 40-х рр. V ст.», на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 32. Історія та археологія.

Довгополова О.А. – 2

- Голова разової спеціалізованої вченої ради ДФ 41.051.021, створеної відповідно до Наказу № 1136 МОН України Про створення спеціалізованої вченої ради від 26.10.2021 з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації Юраша Євгена Олександровича на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 032 «Історія та археологія». Тема дисертації: «Одеський комітет піклувального товариства про в’язниці: формування, склад, діяльність».

- Рецензент та член разової спеціалізованої вченої ради ДФ 41.051.005 з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації Долгочуба Валентина Андрійовича на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 032 Історія та археологія.

Соболевська О. К. – 1

- Участь в атестації наукових кадрів як **першого офіційного опонента** на захисті дисертації **Чумак Наталії Володимирівни «Пластичне самовираження людини як культурно-антропологічний феномен»** на здобуття наукового ступеня кандидата філософських наук за спеціальністю 09.00.04 – філософська антропологія, філософія культури – спеціалізована вчена рада Д 64.051.06 Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, захист відбувся 12 травня 2021 року.

Викладачі факультету беруть участь у роботі Спеціалізованих вчених рад, інших установ:

Кушнір В.Г. – член спеціалізованої вченої ради Д 26.227.01 в Інституті мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України.

Барвінська П.І. – член спеціалізованої вченої ради Д. 35.051.12 для захисту кандидатських та докторських дисертацій за спеціальностями 07.00.01 – історія України та 07.00.02 – всесвітня історія в Львівському національному університеті імені Івана Франка.

Опонування на захисті дисертацій – 6 викладачів, 8 дисертацій.

Шість науковців факультету 8 раз виступали опонентами на захистах дисертацій (Кушнір В.Г., Пригарін О.А., Барвінська П.І., Луговий О.М., Петриківська О.С., Секундант С.Г.)

Кушнір В.Г.:

Офіційний опонент на захисті дисертації на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук за спеціальністю 07.00.05 – етнологія Галайчука Володимира Васильовича «Домашні духи в традиційних уявленнях українців». 14 травня 2021 р., м. Львів, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України та Інституту народознавства НАН України.

Офіційний опонент на захисті дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.05 – етнологія Бех Катерини Миколаївни «Міська весільна обрядовість: трансформації та тенденції сучасного розвитку (друга половина ХХ – початок ХХІ століття)». 6 травня 2021 р., м. Київ, Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України.

Відзив на монографію Іваневич Лілії Анатоліївни «Традиційний одяг українців Поділля (друга половина ХІХ – початок ХХІ століття): історія, класифікація, конструктивно-художні та регіонально-локальні особливості», представленої до захисту на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук за спеціальністю 07.00.05 – етнологія. 30 вересня 2021 р., Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України.

Пригарін О.А. – офіційний опонент на захисті дисертації на здобуття наукового ступеня Ph.D.: Camillo Breiling. *Die Lipovaner: Russische Altgläubige als religiöse und sprachlich-kulturelle Minderheit im rumänischen und ukrainischen Donaudelta.* – Wien, 2021. 26 лютого 2021 р., Відень, Австрія.

Барвінська П. І.: на дисертацію Сіромського Руслана Богдановича «Права людини в УРСР у публічному просторі та зовнішній політиці Канади (1945–1991 рр.)», поданої на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук за спеціальностями 07.00.01 – історія України та 07.00.02 – всесвітня історія (захист відбувся 6 квітня 2021 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д. 35.051.12 у Львівському національному університеті імені Івана Франка).

Луговий О. М.: на дисертацію Кір'якова Олександра Євгеновича «Фіванський поліс в структурі Беотійського союзу», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 032 «Історія та археологія» (захист відбувся 30 червня 2021 р. на засіданні разової спеціалізованої вченої ради ДФ 26.001.157 у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка).

Секундант С.Г. Філатова М.С. «Релігійна філософія Алвіна Плантінги у контексті сучасної філософської думки» на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 033 філософія. 22.06.21.

Петриківська О. С. Москвін Ярослав Вікторович «Антропологія літератури: етичний аспект» на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 03 – Гуманітарні науки за спеціальністю 033 – Філософія.

Підготовка відзвітів на автореферати – 5, викладачів – 3.

Барвінська П. І.:

1.: дисертація Радченко Ірини Геннадіївни «Моделі діяльності гуманітарних організацій з порятунку євреїв Європи періоду Голокосту (1939–1945)», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.02 – всесвітня історія (захист відбувся 27 січня 2021 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 08.051.14 у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара);

2.: дисертація Кудрицької Тетяни Леонідівни «Шведи України: процеси радянської та реінтеграції (1920–1940-ві рр.)», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.01 – історія України (захист відбувся 21 квітня 2021 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 08.051.14 у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара);

3: дисертація Качмара Володимира Михайловича «Львівський університет у 1784-1918 роках: організаційні, освітньо-наукові та національні трансформації», поданої на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук за спеціальністю 07.00.01 – історія України (захист відбувся 24 вересня 2021 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д. 35.222.01 в Інституті українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України та Інституті народознавства НАН України);

Гребцова І. С.: автореферат дисертації Томозова Валерія В'ячеславовича «Греки-хіосці на Півдні України (кінець XVIII ст. – 1917 р.): просопографічний портрет етносоціальної спільноти», поданої на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук за спеціальністю 07.00.06 – історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни (захист відбувся 14 травня 2021 р. на засіданні СВР Д 26.235.01 в Інституті історії України НАН України)

Ковальський С. В.: автореферат дисертації Браїляна Єгора Сергійовича «Колоніальна і постколоніальна політика Великої Британії в Карибському басейні (1930-ті – 1983 рр.)», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.02 – всесвітня історія (захист відбудеться 20 грудня 2021 р. на засіданні СВР Д 26.001.01 у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка)

Вінцовський Т. С.: Іваневич Л. А. Традиційний одяг українців Поділля (друга половина XIX – початок XXI ст.): історія, класифікація, конструктивно-художні та регіонально-локальні особливості. Автореферат монографії представленої на присвоєння наукового ступеня доктора історичних наук за спеціальністю 07.00.05 – етнологія.

Музичко О.Є.:

1. Ковшун Л. І. Концепції краківської історичної школи в польській науці (на прикладі дискусії про праці Міхала Бобжинського 1879 р.). – Запоріжжя, 2021.

2. Полупанов Д. С. Білогвардійський режим П.М. Врангеля у Криму (квітень–листопад 1920 р.) на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.01 – історія України. – Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди; Запорізький національний університет, Харків; Запоріжжя, 2021.

Гончарук Т.Г. Романів Т. Б. Остап Терлецький у суспільно-політичному житті Галичини останньої третини XIX століття. Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук (доктора філософії) за спеціальністю 07.00.01 – історія України. Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 2021.

Шевцов С. П.

1. Відгук на автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень Наконечної Анни Михайлівни на тему «Правове регулювання як засіб задоволення людських потреб та інтересів (загальнотеоретичне дослідження)», подану до захисту до спеціалізованої вченої ради Д 35.051.03 у Львівському національному університеті імені Івана Франка.

2. Відгук на автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.12 – філософія права Смазної Ірини Сергіївни на тему

«Насильство і толерантність: філософсько-правове дослідження», подану до захисту до спеціалізованої вченої ради Д 41.086.04 Національного університету «Одеська юридична академія».

Левченко В. Л. Підготовка відзвівів на автореферати – Копилова Н. О. Еволюція гендеру: проблематизація гендерних інверсій, на здобуття наукового ступеня кандидата культурології 26.00.01 – теорія та історія культури (Київ, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 26 лютого 2021р.).

Опонування на захистах дисертацій та відзиви на автореферати

	Кількість опонувачів	Викладачі	Кількість Відзвівів	Викладачі
2019	11	9	12	11
2020	5	5	1+6+3+2+3 =15	1+2+1+1+3 =8
2021	8	6	12	8

Наукове керівництво захищеними дисертаціями –11, викладачів – 9:

Бачинська О.А. науковий керівник дисертації **Сердюк Ж.М.** “Становлення жіночої середньої освіти в Одесі (на прикладі Маріїнської жіночої гімназії 1869-1920 рр.)”. Спеціальність 07.00.01 – історія України; Одеський національний університет імені І.І. Мечникова. 12 травня 2021 р. Одеса.

Бачинська О.А. науковий керівник дисертації **Амеліна О.С.** «Здобичництво українського козацтва XVI–XVIII ст.: виникнення, зміст, трансформація». Спеціальність 032 “Історія та археологія”; Одеський національний університет імені І.І. Мечникова. 30 листопада 2021 р. Одеса.

Бачинська О.А. науковий керівник дисертації **Юраш Є. О.** “Одеський комітет Піклувального товариства про в’язниці: формування, склад, діяльність”. Спеціальність 032 “Історія та археологія”; Одеський національний університет імені І.І. Мечникова. 30 листопада 2021 р. Одеса.

Петрова Н.О. – Долгочуб В.А. «Практики реконструкції та способи репрезентації традиційної культури в Україні на початку XXI століття». Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 032 Історія та археологія. Захист відбувся 17 березня 2021 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради ДФ 41.051.005 в ОНУ імені І.І. Мечникова. Науковий керівник – к.і.н., доц. Петрова Н.О.

Кіосак Д.В. – Лобанова М.А. «Історія населення Середнього Побужжя: сабатинівська група пам’яток культурно-історичної спільноти Трипілля-Кукутені». Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 032 Історія та археологія. Захист відбудеться 15 грудня 2021 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради ДФ 41.051.026 в ОНУ імені І.І. Мечникова. Науковий керівник – д.і.н., проф.

Гребцова І. С. – дисертація Лісунець Людмили Ігорівни «Є. К. Воронцова: благодійна та культурно-просвітницька діяльність», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.02 – всесвітня історія (захист відбувся 22 вересня 2021 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 41.051.08 в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова)

Дьомін О. Б. –

1.: дисертація Бурунова Олександра Олександровича «Академічні концепції та зовнішньополітичні ініціативи Генрі Альфреда Кіссінджера», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.02 – всесвітня історія (захист

відбувся 7 травня 2021 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 76.051.06 в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича);

2.: дисертація Затовського Богдана Олеговича «Внутрішньополітичне та конфесійне життя в країнах Центральної та Південно-Східної Європи в оцінці російської періодики (1905 – 1918 рр.)», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.02 – всесвітня історія (захист відбувся 7 травня 2021 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 76.051.06 в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича);

Ізбаиш-Гоцкан Т. О. – дисертація Волканова Сергія Івановича «Стратеги у політичному житті Афіні V ст. до н.е.», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.02 – всесвітня історія (захист відбувся 14 квітня 2021 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 41.051.08 в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова);

Нємченко І. В. – 1.: дисертація Чепіженка Вадима Віталійовича «Річард II Плантагенет: політичні практики та концепція правління», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.02 – всесвітня історія (захист відбувся 21 квітня 2021 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 41.051.08 в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова);

2.: дисертація Івченко Ольги Степанівни «Політичні ідеї конституційного роялізму доби Англійської революції середини XVII ст.», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.02 – всесвітня історія (захист відбувся 14 травня 2021 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 76.051.06 в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича);

Радзиховська О. О. – дисертація Водька Владислава Ігоровича «Ідейно-політична боротьба в церкві Римської Сирії 30-40- х рр. V ст.», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 032 «Історія та археологія» (захист відбувся 16 лютого 2021 р. на засіданні разової спеціалізованої вченої ради ДФ 41.051.004 в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова).

Голубович І.В. дисертація Амір Рахім Хусейн «Духовна медицина» Абу Бакра ар-Разі: соціально-філософський аналіз. Автореферат...канд.філос.н. Спеціальність 09.00.03 – соціальна філософія та філософія історії.

Наукове керівництво захищеними дисертаціями

Рік	Кількість захищених дисертацій	Викладачі
2019	6	4
2020	7 (5+2)	6
2021	11	9

Наукові публікації:

Підручники, навчальні посібники – 3 (19,12 друк. арк.):

1. **Ковальський С. В.** Сучасне міжнародне становище. Частина I. Навчально-методичний посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти факультету історії та філософії. Одеса: ОНУ, 2021. 154 с. (5 друк. арк.)
2. **Луговий О. М.** Історія Стародавнього Сходу: навчально-методичний посібник. Частина I. Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова, 2021. 214 с. (12,44 друк. арк.)
3. **Новікова Л. В.** Історія етнічних (національних) меншин в Україні. Змістовий модуль 2: курс лекцій – Одеса : Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2021. – 398 с. – 19,5 друк. арк.

Монографії – 8 (друк. арк.).

одноосібні – 2 (30, 81 друк. арк.)

1. **Готинян-Журавльова В. В.** Соціально-філософські складові безеталонного вимірювання: види, визначення, застосування: монографія. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. – 358 с. (20,81 друк. арк.)
2. **Ковальська М. С.** Джон Морлі: останній справжній ліберал на схилі вікторіанської епохи. Одеса: ОНУ, 2021. 214 с. (10 друк. арк.)

колективні монографії – 6 (12,74 друк.арк.):

1. **Barvinska P.** *Uses of the Past. The Fallen Soviet Soldiers and Sailors in Odesa. in The Political Cult of the Dead in Ukraine Traditions and Dimensions from the First World War to Today.* Guido Hausmann / Iryna Sklokina (eds.). Kultur- und Sozialgeschichte Osteuropas / Cultural and Social History of Eastern Europe Band 14. Göttingen: V&R unipress. 2021. P. 137–154. (1 друк. арк.) – закордонна публікація
2. **Бачинська О.А., Чухліб Т.В.** Козацька Україна після зруйнування Запорозької Січі. (1775-1905). Монографія. Київ, 2021. 351 с. 18, 48 ум. друк. арк. (автор. – 9, 24 (50%))
3. **Гребцова И. С.** Особенности формирования централизованной модели образования в Российской империи в первой половине XIX ст. // *Theoretical foundations of the functioning of Education. Ways to improve the effectiveness of educational activities: collective monograph / Baranovska O. etc. International Science Group. Boston : Primedia eLaunch, 2021. 674 p. URL: <https://isg-konf.com/uk/theoretical-foundations-of-the-functioning-of-education-ways-to-improve-the-effectiveness-of-educational-activities-pedagogical-sciences-ua/> (особистий внесок: р. 354–364). (0,5 друк. арк.)*
4. **Голубович І, Загурська М., Тихомірова Ф.** «Біографія містя» як субжанр урбаністичних досліджень // *У пошуках обличчя світу: Практики саморепрезентації міст України в індустріальну та постіндустріальну добу / заг. ред. В. Кравченко та С. Посохова. – Харків : Видавництво Точка, 2021. 566 с. С. 27-42. (0,5 друк. арк.)*
5. **Петриківська О.С.** Принципи антропологізму, мікроурбанізму і міждисциплінарності в сучасній урбаністиці *У пошуках обличчя світу: Практики саморепрезентації міст України в індустріальну та постіндустріальну добу / заг. ред. В. Кравченко та С. Посохова. – Харків : Видавництво Точка, 2021. 566 с. С. 73 – 86. (1 друк. арк.)*
6. **Петрова Н.** Деякі аспекти мовної міжкультурної комунікації в Буджаку (гагаузо-болгарсько-молдовська взаємодія). *Intercultural communication in the context of globalization dialogue: development strategies. Monographic series «European Science». Book 4. Part 8. Chapter 2.7. 2021. P. 206-214 (0,5 друк. арк.).*

• Наукові видання: 2

1. *За сонячним годинником Кліо. Бачинська Олена Анатоліївна : матеріали до біобібліографії. Студії на пошану наукового керівника (з нагоди 30-річчя наукової діяльності та ювілею з дня народження) / упоряд.: О. С. Мурашко, Т. С. Кара, В. М. Полторак; наук. ред.: Т. Г. Гончарук, Н. М. Діанова; відп. ред. М. О. Подрезова. Одеса: ФОП Бондаренко М. О., 2021. 256 с. 14,5 д.а.*
2. *Тарас Вінцовський : біобібліогр. покажч. / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, ф-т історії та філософії, каф. історії України ; Одес. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України ; упоряд. О. О. Синявська. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 64 с.*

Автореферати – 7 (7,87 друк. арк.):

1. **Бурунов О. О.** Академічні концепції та зовнішньополітичні ініціативи Генрі Альфреда Кіссінджера: автореф. дис. ... канд. іст. наук: 07.00.02, ЧНУ імені Юрія Федьковича. Чернівці, 2021. 16 с.
2. **Волканов С. І.** Стратеги у політичному житті Афін V ст. до н.е.: автореф. дис. ... канд. іст. наук: 07.00.02, ОНУ імені І. І. Мечникова. Одеса, 2021. 16 с.

3. **Готинян-Журавльова В. В.** Безеталонне вимірювання ціннісних орієнтацій особистості: соціально-філософський аналіз: автореф. дис. ... докт.філос.н.: 09.00.03 «Соціальна філософія та історія філософії». – Одеса. 2021. – 33 с.

4. **Затовський Б. О.** Внутрішньополітичне та конфесійне життя в країнах Центральної та Південно-Східної Європи в оцінці російської періодики (1905–1918 рр.): автореф. дис. ... канд. іст. наук: 07.00.02, ЧНУ імені Юрія Федьковича. Чернівці, 2021. 16 с.

5. **Івченко О. С.** Політичні ідеї конституційного роялізму доби Англійської революції середини XVII ст.: автореф. дис. ... канд. іст. наук: 07.00.02, ЧНУ імені Юрія Федьковича. Чернівці, 2021. 16 с.

6. **Лісунець Л. І. Є. К. Воронцова:** благодійна та культурно-просвітницька діяльність: автореф. дис. ... канд. іст. наук: 07.00.02, ОНУ імені І. І. Мечникова. Одеса, 2021. 16 с.

7. **Чепіженко В. В.** Річард II Плантагенет: політичні практики та концепція правління: автореф. дис.... канд. іст. наук: 07.00.02, ОНУ імені І. І. Мечникова. Одеса, 2021. 16 с.

Виданих збірок – 12:

1. **Записки історичного факультету 32 випуск 2021 :** збірник наукових праць / колектив авторів . Одеса : Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2021. 174 с.

2. **За сонячним годинником Кліо.** Бачинська Олена Анатоліївна : матеріали до біобібліографії. Студії на пошану наукового керівника (з нагоди 30-річчя наукової діяльності та ювілею з дня народження) / упоряд.: О. С. Мурашко, Т. С. Кара, В. М. Полторак; наук. ред.: Т. Г. Гончарук, Н. М. Діанова; відп. ред. М. О. Подрезова. Одеса: ФОП Бондаренко М. О., 2021. 256 с.

3. **Тарас Вінцовський :** біобібліогр. покажч. / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, ф-т історії та філософії, каф. історії України ; Одес. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України ; упоряд. О. О. Синявська. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 64 с.

4. **Українське Порто-Франко.** Збірка статей. Одеса, 2021. 52 с.

5. **Матеріали 77-ї звітної студентської наукової конференції ОНУ імені І.І. Мечникова.** Одеса, 2021. 118 с.

6. **Стародавнє Причорномор'я.** Випуск XIII / Голов. ред. І. В. Немченко. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2021. 442 с.

7. **Матеріали конференції студентів і аспірантів «XXII наукові читання пам'яті Георгія Флоровського»** / гол. ред. І.В. Голубович, К. В. Райхерт. – Одеса : Печатний дом, 2021. – 60 с.

8. **Університет online. Освіта в умовах пандемії: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції** / упор. і ред. О.С. Петриківська. – Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2021.

9. **IX Уйюмовські читання (2021): матеріали Наукових читань пам'яті Авеніра Уйюмова** / упор. і ред. К. В. Райхерт. – Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2021.

10. **“Δόξα / Докса. Збірник наукових праць з філософії та філології”** (Вип. 1(35). – Одеса: “Акваторія”, 2021.

11. **“Δόξα / Докса. Збірник наукових праць з філософії та філології”** (Вип. 2 (36). – Одеса: “Акваторія”, 2021.

12. **I Верниковські читання (2021): Матеріали Наукових читань пам'яті Марата Верникова** / відп. ред. В. Л. Левченко. Одеса: Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, 2021.

Статті, всього – 146, з них у зарубіжних виданнях – 34.

Публікації викладачів факультету:

2019	2020	2021
------	------	------

Публікації – 196 Статті – 152 з них: фахових – 36 закордонних – 23 інших – 56 наукометричних – 33 Тез доповідей – 44	Публікації - 169 Статті – 126 з них: фахових – 40 закордонних – 23 інших – 50 наукометричних – 47 Тез доповідей – 45	Публікації - 173 Статті – 146 з них: фахових – 43 закордонних – 34. інших – 46 наукометричних – 45 Тез доповідей – 74
---	---	--

Основні досягнення, вагомі результати та їхнє впровадження.

За звітний період основні досягнення, вагомі результати та їх впровадження здійснювались викладачами в рамках діяльності науково-дослідних тем, за якими подано детальні звіту у науково-дослідну частину ОНУ. Деякі результати у тезовій формі подано нижче.

Український Південь: історія, тексти, історична пам'ять. № 161. Науковий керівник – д.і.н., проф. Хмарський В. М.

З'ясовано важливу роль комплексного підходу в процесі вивчення періодичних видань. Доведено, що періодична преса є важливим джерелом у вивченні регіональної історії. Дослідження періодики дає можливість досліджувати історію півдня України, а залучення періодичних видань як історичного джерела розкриває ширші можливості для дослідників у здійсненні досліджень із краєзнавчої тематики. Завдяки епістолярній спадщині реконструйовано деякі складові професійного, особистого та суспільного життя професорської корпорації одеських гуманітаріїв.

З'ясовано, що мережа закладів вищої освіти Одещини формувалась в умовах модерного часу у відповідності до обставин трьох епох – імперської, радянської та сучасної. Встановлено, що незважаючи на бурхливе заселення краю у ХІХ ст. і потребу у фахівцях найвищого татунку у всіх сферах суспільного життя було створено лише два нинішніх заклади вищої освіти – ОНУ та ОНМуЗА. Доведено, що революційні події, потужна демократизація вищої освіти призвели до трансформації та розширення мережі ЗВО. Зі структурних частин Новоросійського університету та інших новостворених освітніх закладів було започатковано низку ЗВО – ОДАУ, ОНПУ, ПУНПУ, ОНЕУ, ОНМедУ, ОНАХТ. Показано, що певним феноменом тієї доби був Одеський Інститут народної освіти (1920-1930), створений з мережива недовговічних вишів, уламки якого стали складовою низки ЗВО у тому числі і відновленого у 1933 році ОНУ. З'ясовано, що зміна формату «будівництва соціалізму» в СРСР призвела до появи на початку 30-х років ХХ ст. ще чотирьох ЗВО (ОДАБА, ОНАЗ, ОНМУ, ОДЕКУ), а в умовах Другої світової війни – ще трьох (ІДГУ, НУ ОМА, ОРІДУ НАДУ), а у сучасний період виникли чотири ЗВО – ОДУВС, ОДАТРЯ, НУ ОЮА та МГУ.

Встановлено, що можна погодитись із алгоритмом виникнення ЗВО (ОНАЗ та НУ ОМА), а у решті випадків можна побачити тенденцію до заважання виникнення ЗВО: 20 років – в ОНАХТ (порушується принцип гомогенності) та ОНМедУ (порушується принцип лінійності), 48 років – ОДАТРЯ (негомогенність), 72 роки – ОДУВС (негомогенність), 112 років – ПУНПУ (негомогенність, паралельність і загалом наявні ознаки штучної схеми). Доведено, що у всіх випадках робиться спроба збільшити кількість років ЗВО, у трьох з них – вийти за межі радянської епохи, а у одному (ПУНПУ) відверте порушення елементарної логіки і здорового глузду.

З'ясовано, що у східній частині Південної України культурницькі аспекти життя отримали нові організаційні форми у середовищі єврейських громад. Вони ставили на порядок денний проблему шкільної освіти рідною мовою, вирішували питання щодо вдосконалення бібліотечної справи, організації національних театрів, музичних гуртків. Відтак додатково виявлено маркери революційних перетворень на півдні України у контексті етнополітичних

викликів. Адже розпад поліетнічної Російської імперії викликав до життя необхідність задовільнити суспільно-політичні та духовні потреби фактично усіх етносів регіону.

Доведено, що початок «червоного» терору у західній частині Південної України «нанизувався» на очікування оголошення військового стану в Одесі у зв'язку з просуванням румунських військ теренами Бессарабії. Підтверджено тезу, що уряд більшовицької Росії та його представники у Північному Причорномор'ї прагнули використати ситуацію задля експорту революції до Румунського королівства.

Доведено, що репатріаційні заходи щодо громадян другої Речі Посполитої у період Другої світової війни та після її закінчення відбувалися і у межах тодішньої Ізмаїльської області УРСР. Вони охопили понад 2,5 тис. осіб, котрі мешкали у Тарутинському, Бородінському та Арцизькому районах. З'ясовано, що безпосередній початок транспортування підконтрольного населення розпочався на початку березня 1946 р., коли Придунайський край залишила перша група осіб, яка можливо мала не лише польське, але й українське етнічне походження. Брак вагонів привів до пролонгації евакуаційних заходів, які мали добровільний характер, до початку травня 1946 р.

Процеси модернізації в Наддніпрянській Україні: соціально-економічні трансформації, традиції європейської інтеграції, інтелектуальна рефлексія. № 163. Науковий керівник – д.і.н., проф. Бачинська О.А.

Впродовж роботи над звітним етапом теми здійснено вивчення інформативного потенціалу архівних документів Одеси та друкованих джерел: преси, картографічних, нарративних пам'яток тощо для висвітлення історії соціальної та інтелектуальної трансформації козацтва XVI – початку XX ст., для вивчення процесів економічної модернізації, націотворення, змін в суспільній та, зокрема, церковній інтелектуальній історії, для дослідження особливостей біографій персоналій в умовах суспільних змін у XIX ст.

Встановлено існування кількох хвиль модернізаційних процесів в Наддніпрянській Україні кінця XV – XX ст., для деяких з них розглянуто різні типи, які співіснували в одному хронологічному полі.

Перша хвиля модернізації пов'язана з формуванням у козацтва, під впливом взірців досвіду сусідніх народів та коливань активності відносин з ними, нових складових повсякденного і політичного життя.

Друга пов'язана з процесами інтеграції козацтва до умов Російської імперії у XIX ст. Третя хвиля відноситься до модерної доби і поділяється на модернізації кількох типів: а (національні), б(економічні), с (соціальні), d (інтелектуальні). До модернізації групи а) відноситься модернізація єврейської громади в умовах і за взірцями Російської імперії та у зв'язку з впливом світового процесу формування модерних націй;

розвиток модерного українського руху.

До модернізації типу б) відносяться запозичення з європейської практики ідеї порто-франко.

До модернізації типу с) відноситься перетворення в середовищі козацтва в межах Російської імперії; а також звернення уваги держави до такої групи з девіантною поведінкою як ув'язнені та піклування про них.

До модернізації типу d) відноситься трансформація історіографії історії України, коли відбувається становлення модерної національної історіографічної парадигми та історична інтеграція регіонів до спільної території нації; трансформація ролі церкви, яка в умовах розвитку історичної науки починає відігравати важливу роль у її розвитку; формування модерних уявлень ідентичності (в контексті історії єврейської єврейської громади та окремих персоналій української історії).

З'ясовано значення кожної хвилі модернізації у визначенні перспектив історичного розвитку окремих явищ.

Одна з хвиль модернізації пов'язана з періодом новітньої історії. Встановлено особливості інтелектуальної модернізації громад в українській діаспорі, яка намагалася пристосувати українську національну традицію до нових умов в еміграції.

Фактичне виконання плану – 100%. Видано монографію – 1 (Бачинська О. А. -50 %), статей – 24, серед них у фахових – 6, у наукометричних – 1 (**Scopus**) в іноземних виданнях – 2, в інших – 12, тез доповідей – 3 публікацій; аспірантів – 15: у фахових – 4, в іноземних виданнях – 4; в інших – 7; публікацій студентів – 6. Видано науково-методичних видань 4. Виголошено доповідей - 20 (12 - на Міжнародних, 8 - на Всеукраїнських) на конференціях різного рівня.

Реконструкція культурно-історичних процесів у палеогеографічному просторі Північно-Західного Причорномор'я (25 тис. р. до н.е. – IV ст. н.е.) – № 171 (2017-2021 рр.). Номер держреєстрації № 0117U003186. Науковий керівник – д.і.н., проф. О.В. Сминтина.

Етап 5. Встановлення зв'язку динаміки культурно-історичних процесів у Північно-Західному Причорномор'ї 25 тис. р. до н. е. – IV тис. н. е. з основними етапами зміни природного середовища та клімату регіону. На підставі синтезу даних археології, історії, етнології, ландшафтознавства, палеонтології, палеоботаніки, палеокліматології та інших природничих наук був виявлений та охарактеризований зв'язок динаміки культурно-історичних процесів у Північно-Західному Причорномор'ї у пізньому палеоліті – ранньому залізному віці з основними етапами зміни природного середовища та клімату регіону 25 тис. р. до н. е. – IV тис. н. е.

Вперше здійснена системна оцінка трансформації теоретико-методологічних засад реконструкції первісної історії Причорноморського регіону, що відбулася протягом останнього десятиріччя під впливом результатів, отриманих в ході виконання міждисциплінарних наукових проєктів IGCP 610, IGCP 521, INQUA 501, INQUA IFG POCAS стосовно ролі змін рівня Чорного моря та його берегової лінії на історію населення прилеглих територій.

Отримана нова серія нових радіовуглецевих дат, стратиграфічних та археоботанічних даних для серії пам'яток пізньопервісної доби Північно-Західного Причорномор'я. На цій підставі удосконалена реконструкція специфіки переходу до відтворюючої економіки у басейні Південного Бугу, а також доповнено знання про інновації, що мали місце у Північному Причорномор'ї на початку VI тис. до н. е.

У результаті виконання теми опубліковано: 9 статей у журналах, що входять до наукометричних баз даних Scopus/ або Web of Science Core Collection (10,6 друк. арк.), 1 стаття у журналі, що включений до переліку наукових фахових видань України категорії Б (0,8 друк. арк.), 4 статті у журналах, що не включені до переліку наукових фахових видань України категорії Б (2 друк. арк.), 1 публікація в матеріалах конференцій, що входять до наукометричних баз даних (0,2 друк. арк.), 8 публікацій у матеріалах конференцій, тезах доповідей та виданнях, що не включені до переліку наукових фахових видань України (1,5 друк. арк.).

Проведено конференцій – 1.

Захищено дисертацій – 1, на здобуття наукового ступеня доктора філософії (Лобанова М.А.).

Отримані наукові результати впроваджено в навчальний процес.

Етнокультурні процеси в українському східно-романському Порубіжжі – № 207 (2019-2023 рр.). Номер держреєстрації № 0119U102566. Науковий керівник – д.і.н., проф. Кушнір В.Г.

Етап 3. Етнокультурні процеси в українсько-молдовському порубіжжі.

Досліджено українські і молдовські локальні і регіональні етнокультурні комплекси в зоні українсько-молдовського порубіжжя. Дослідження здійснювались в зоні компактного розселення молдован на півночі Одещини в подністровській зоні, моноетнічних молдавських

поселеннях і змішаних українсько-молдовських селах. В процесі дослідження виявлено і проаналізовано документи, метричні і погосподарські книги сільських рад, матеріали народознавців другої половини XIX століття, статистичні матеріали початку XIX і першої половини XX століття. Суттєво доповнено джерельну базу польовим емпіричним матеріалом. Сформована джерельна база стала основою для виокремлення особливостей традиційної культури населення порубіжної зони, локальних і регіональних комплексів

Доповнено знання про форми комунікацій (в економічній, обрядовій, соціальній сферах) українського молдовського населення на локальних рівнях (в межах поселення), регіональних (в межах конкретної території з українським і молдовським населенням) та наслідки таких комунікацій в традиційній культурі українців і молдован.

Проведено низку експериментів з метою з'ясування формування регіональних ідентичностей на матеріалах погосподарських книг сільських рад і метричних книг.

Унаслідок виконання теми опубліковано: колективних монографій – 1; статей – 10 (5 друк. арк.), з них фахових – 1 (0,5 друк. арк., наукометрична), статей в іноземних виданнях – 1 (1 друк. арк.), інші – 8 (3,5 друк. арк.), тез доповідей – 4 (0,5 друк. арк.).

Проведено конференцій – 7.

Захищено дисертацій – 1, на здобуття наукового ступеня доктора філософії (Долгочуб В.А.).

Отримані наукові результати впроваджено в навчальний процес.

Полікультурність населення Одещини в історико-антропологічній ретроспективі – № 193 (2019-2023 рр.). Номер держреєстрації № 0119U103075. Науковий керівник – д.і.н., проф. Прігарін О.А.

Етап 2. Відтворення полікультурності у міському та сільському просторах Одещини.

Продовжено розробку методологічно-категоріальних інструментів щодо дослідження «полікультурності» як наукового поняття та суспільного явища. Продовжено експедиційні дослідження у полікультурних середовищах міста (Одеса) та регіону (Буджак). Виявлені нові корпуси джерельних матеріалів. Результати відображені у звіті, наукових публікаціях, доповідях на конференціях, в студентських роботах.

Організовано маршрутну експедицію до південно-західних районів Одеської області, а також систему збору емпіричного матеріалу серед мешканців Одеси; таким польовим шляхом акумулювалися дані про прояви етнічності на рівні локально-територіальних спільнот. Досліджено на базі цього корпусу джерел тенденції у динаміці міжетнічних зв'язків, фактори сталості та трансформації етнічних культур (соціальних практик) населення Буджаку та Одеси протягом XIX – на початку XXI ст. Удосконалено науковий інструментарій польової фіксації культурно-побутових реалій, усної історії та ідентичності мешканців поліетнічних регіонів. Розпочаті дослідження з проблеми функціонування традицій у полікультурному середовищі в умовах міста та проблеми дослідження варіантності культури на регіональному та локальному рівнях.

Унаслідок виконання теми опубліковано: монографій – 2 (14,4 друк. арк.), статей – 11 (12,7 друк. арк.), тез доповідей – 4 (3,1 друк. арк.), статей в іноземних виданнях – 4 (5,7 друк. арк.).

Отримані наукові результати впроваджено в навчальний процес.

Європейська політична традиція: теорія та практики (Vст. до н.е. –XVII ст.). –№ 180. Науковий керівник – к.і.н., доц. Немченко І.В.

Назва звітного етапу теми – Етап 4. Аналіз провідних ідейних течій античної, середньовічної та ранньомодерної політично-правової думки та питань її практичної реалізації (термін виконання I кв. 2021 – IV кв. 2021).

Відповідно до запланованих результатів виконано наступне:

Поставлено проблему військової реформи в Афінах у 501/0 рр. до н.е. і питання субординації між стратегами і полемархом. Визначено вплив стратегів на політичне життя Афін V ст. до н.е. та вплив реформи обрання архонтів на діяльність колегії стратегів. Прояснено роль і місце Перікла в колегії стратегів, характер його повноважень. Визначено значення формули *δέκατος αὐτός*. Пояснено наявність двох стратегів з однієї філи у складі колегії стратегів. Встановлено процедуру обрання *στρατηγός ἐξ ἀπάντων* і чи мав такий стратег якісь певні політичні бенефіції.

Виявлено характер ідейно-політичної боротьби між християнськими церковними діячами та політиками в Римській імперії періоду пізньої античності, проаналізовано основні суперечки, які виникали в ході цієї боротьби. Виявлено значення фактору локальної ідентичності у ході цієї ідейно-політичної боротьби на прикладі Римської Сирії та особливості взаємин духовенства з центральною владою в питаннях релігійного протистояння в Римській імперії V ст. н.е.

З'ясовано витоки політичної концепції англійського короля Річарда II. Встановлено основні складові процесу формування нової «партії» короля та охарактеризовано використання системи патронажу як механізму даного процесу. Виявлено централізаторські зрушення в англійській політичній дійсності кінця XIV ст. Встановлено місце церемоніалу, ідеологічних акцій та політичного символізму в політичних, релігійних та культурних практиках Річарда II.

Визначено особливості прояву абсолютизму в Англії та проаналізовано роль англіканської церкви в зміцненні влади короля. Охарактеризовано місце монарха в управлінні державою, а також з'ясовано сутність і значення королівських прерогативних прав. Розкрито специфіку роялістської політичної думки періоду Англійської революції, проаналізовано соціально-політичні та ідейні передумови виникнення та формування ідеї конституційного роялізму. Виявлено вплив конституційного роялізму на процес формування сучасної монархії Великої Британії.

Охарактеризовано внесок українських вчених: Л. Беркута – у вивчення взаємодії державної та церковної влади в країнах Європи (Священна Римська імперія, Англійське королівство тощо) XI–XII століть; П. Й. Каришковського – в дослідження політичних практик античних полісів Північного Причорномор'я та міжнародних відносин Візантії, Болгарії та Русі X ст.

Внаслідок виконання теми опубліковано 3 автореферати дисертацій (2,79 друк. арк.), 16 наукових статей та тез доповідей (9,1 друк. арк.), з яких 1 стаття у журналі, що входить до наукометричних баз даних Scopus або Web of Science Core Collection, 4 статті у іноземних виданнях, які увійшли до інших БД, 5 статей у журналах, що включені до переліку наукових фахових видань України категорії Б. Видано черговий, тринадцятий, випуск збірки «Стародавнє Причорномор'я» (25,69 друк. арк.). Захищено 3 дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук та 1 дисертація на здобуття ступеня доктора філософії, 3 магістерські та 3 бакалаврські дипломні роботи.

Еволюція та революція у новий та новітній часи. – № 173. Науковий керівник – д.і.н., проф. Дьомін О.Б.

Назва звітнього етапу теми – Етап 4. *Влада та особистість в революційному та еволюційному процесах (термін виконання I кв. 2021 – IV кв. 2021).*

Відповідно до запланованих результатів виконано наступне:

Вперше реконструйовано присутність греків в органах міського самоврядування Одеси під час грецької революції 1821 – 1824 рр.

Вперше використаний просопографічний метод у створенні колективного портрету попечителів Одеського навчального округу

Вперше запропонована хронологія розвитку середземноморської політики США від незалежності до іспано-американської війни в 1898 р. з позицій еволюції американської

доктринальної політики з урахуванням регіональних процесів на прикладі Середземного моря в XIX ст.

Розкрито наукову та адміністративну діяльність О. І. Щербакова.

Досліджено особливості формування централізованої моделі освіти в Російській імперії першої половини XIX ст.

Проаналізовано еволюцію Північно-Західного Причорномор'я в європейських міжнародних відносинах XVI ст.

Реконструйовано еволюцію державної служби, викладацької та наукової роботи В.М. Смолянинова.

Розкрито методологічні розробки М. Еспана та М. Верненра

Уточнено еволюцію українсько-німецьких культурних зв'язків першої третини XX ст.

Внаслідок виконання теми опубліковано 14 наукових статей та тез доповідей (6,2 друк. арк.), з них 4 фахових та 3 закордонних. Захищено: 3 дисертації на ступень кандидата історичних наук, 5 магістерських та 8 дипломних бакалаврських робіт студентів.

Дослідження процесів інтеграції й диференціації в сучасному науковому та філософському знанні. Науковий керівник – д.ф.н., проф. Голубович І.В.

Досліджено різноманітні форми культури та соціокультурні особливості різних історичних періодів та епох. У зв'язку з цим продовжена робота з диференціації та уточнення культурологічних термінів та категоріально-понятійного апарату історії та теорії культури, культури регіонів, філософії культури та культурології в цілому.

Доповнено традиційні уявлення філософії культури та філософської антропології з урахуванням тенденцій сучасної культури, подальшого науково-технічного прогресу та виникнення нових теоретичних і практичних форм соціокультурного досвіду.

Проведено дослідження з основоположних проблем філософсько-культурологічного знання та категорій сучасної гуманітаристики, зокрема – багатомірного мислення, взаємодії мистецтва та дійсності, проблем, пов'язаних з автором художнього твору, культурно-історичного наративу, філософії художньої мови, взаємодії та специфіки різних культурних регіонів, функціонування та взаємозв'язків різних мовних контекстів в умовах глобалізації та остаточних проблем людського існування.

Триває дослідження і розробка основних універсальїй культури, уточнена специфіка їх розвитку і функціонування в сфері культури-життя і науково-теоретичних дослідженнях. Основна увага приділяється, по-перше, моді як однієї з базових універсальїй сучасної культури. В зв'язку з цим проведена розробка категоріально-понятійного апарату, виявлено особливості мови моди, її сутнісні характеристики і можливості взаємодії з іншими парадигмальними категоріями культури. По-друге, розробляється категоріально-понятійний апарат в галузі культури примирення, яка стала однією з найактуальніших сфер наукових досліджень у зв'язку з сучасними соціокультурними подіями. По-третє, розробляється термінологічний апарат копірайтингу та методологія написання рекламних текстів різної тематики. Також триває дослідження в галузі театрознавства з урахуванням сучасних культурно-історичних та соціокультурних процесів.

Внаслідок виконання наукової теми опубліковано 14 наукових статей (8,8 друк. арк.) та 34 (7,3 друк. арк.) тез доповідей.

Видано збірки: Дóџа / Докса. Збірник наукових праць з філософії та філології. Вип. 1 (35). – Одеса: “Акваторія”, 2021. Редактор видання – Левченко В. Л.

Дóџа / Докса. Збірник наукових праць з філософії та філології. Вип. 2 (36). – Одеса: “Акваторія”, 2021. Редактор видання – Левченко В. Л.

І Верниковські читання (2021): Матеріали Наукових читань пам'яті Марата Верникова / відп. ред. В. Л. Левченко. Одеса: Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, 2021. Редактор видання – Левченко В. Л.

А також:

Диплом I ступеня у II етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з культурології, 2021 р., Золоторьова К. А., тема: «Сакральна пластика Китаю та Японії в культурно-історичному вимірі (з часів неоліту до XVII сторіччя)». Заключний етап конкурсу відбувся 12 квітня 2021 року в Національній музичній академії України ім. П. І. Чайковського. (керівник д.ф.н., доц. Соболевська О.К.).

Участь у II етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Філософія», Житомирський державний університет імені Івана Франка 7 квітня 2021р.:

Верецагіна Т. В. (студентка 4 курсу Культурології), тема: «Мова як ключовий фактор життєдіяльності людини» (керівник д.ф.н., доц. Соболевська О.К.);

Годун Є. А. (студентка 4 курсу Культурології), тема: ««Итак, – Хвала тебе, чума»: феномен чуми у філософсько-культурологічному аспекті» (керівник д.ф.н., доц. Соболевська О.К.);

Мельніченко М. С. (студентка 3 курсу Культурології), тема: «Нова людина: всюди і ніде» (керівник д.ф.н., доц. Соболевська О.К.).

Отримані нові наукові результати мають значний науково-теоретичний та освітнянський потенціал щодо їх міждисциплінарного та спеціального значення. Вони впроваджені у викладання загальних курсів з інноваційних форм сучасної культури, історії зарубіжної культури, культури XX століття, теорії культури, культури Срібного віку, історії образотворчого мистецтва, історії зарубіжної літератури, методології гуманітарного пізнання, а також низки спеціальних курсів на I – IV курсах та в магістратурі спеціальностей 034 Культурологія та 033 Філософія, що помітно підвищує якість викладання та отриманих студентами знань і практичних навичок.

Відкриття, винаходи, свідоцтва, державне та міжнародне визнання.

Сминтина О.В. – дійсний член Академії наук Вищої освіти України, віце-президент по роботі з регіональними науковими центрами та обласними відділеннями.

Сминтина О. В. – дійсний член ГО «Інноваційний університет» та «Міжнародна Асоціація дослідників освіти».

Кушнір В.Г. – дійсний член Академії наук Вищої школи України.